Raadsvoorstel

Openbare Raadsvergadering

Datum 3 november 2020 **Agendapunt 4**

Onderwerp Plan van aanpak met besparingsmaatregelen "Duurzaam evenwicht in het sociaal domein"
Portefeuillehouder(s) De heer M.P.J. Janssen (wethouder)

Inhoudelijk voorstel

Inleiding
De rapportage quick scan 'Bevindingen en voorstellen met te nemen maatregelen in het sociaal domein' van TGIM is op 29 september 2020 aan u aangeboden. Uw raad heeft in deze vergadering het college opdracht gegeven gelijktijdig met de behandeling van de begroting 2021 -2024 een uitgewerkt projectplan met termijnen en resultaten aan te bieden.

Met dit voorstel wordt het plan van aanpak met besparingsmaatregelen "Duurzaam evenwicht in het sociaal domein" aan u aangeboden. Door het nemen van de voorgestelde maatregelen wordt naar vermogen geborgd dat er uiteindelijk duurzaam passende zorg en ondersteuning binnen de vastgestelde financiële kaders aan inwoners van de gemeente Leudal kan worden geboden.

Plan van aanpak met besparingsmogelijkheden "Duurzaam evenwicht in het sociaal domein"
In de bijlage 2 van het plan van aanpak zijn de maatregelen uitgewerkt in beknopte projectbladen; korte beschrijvingen van activiteiten die worden genomen om de beoogde bijdrage aan de financiële opgave te kunnen leveren.

De maatregelen zijn tot stand gekomen met inachtneming van de aanbevelingen Jeugdhulp van de Visitatiecommissie sociaal domein (hoofdstuk 5 van de rapportage). De rapportage van de Visitatiecommissie sociaal domein vindt u bijgevoegd.

De belangrijkste aanbevelingen van de Visitatiecommissie zijn:
A. interveniëren op de toegang, rekening houdend met de historische verwevenheid tussen aanbieders, scholen en verwijzers en
B. organiseer daadkrachtig/zakelijk opdrachtgeverschap en een strakkere sturing vanuit contractmanagement.

Op basis van onze huidige inzichten is een zo nauwkeurig mogelijke inschatting gemaakt van de mogelijke opbrengsten die kunnen worden gerealiseerd. Opbrengsten worden in dit kader gedefinieerd als vermindering van uitgaven. In de onderstaande tabel vindt u de financiële vertaling van de opbrengst van de maatregelen.

Nummer	Maatregel	Opbrengst (€ 1.000)			
		2021	2022	2023	2024
a 1.	0-meting Toegang Jeugd *	€ 130.000	€ 180.000	€ 180.000	€ 180.000
a 2.	0-meting Toegang Wmo	€ 140.000	€ 190.000	€ 190.000	€ 190.000
b 1 .	0-meting woningaanpassingen	€ 100.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000
b 2.	Zero Tolerance vestiging nieuwe aanbieders				
b 3.	Samenwerking jeugdhulp-onderwijs *	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
b 4.	Praktijkondersteuners huisarts (POH) *	€ 90.000	€ 110.000	€ 110.000	€ 110.000
b 5.	Lokale behandelteams*	€ 60.000			
b 6.	Inzetten 'eigen' jobcoach	€ 50.000	€ 96.000	€ 96.000	€ 96.000
b 7.	Brede inzet medewerker WSP	€ 50.000	€ 96.000	€ 96.000	€ 96.000
B8.	Inzetten arbeidsgerichte dienstverlening	€ 20.000	€ 45.600	€ 45.600	€ 45.600
c 1.	Verwervingsstrategie *		€ 1.180.000	€ 2.225.000	€ 2.225.000
	Totaal	**€ 690.000**	**€ 2.097.600**	**€ 3.142.600**	**€ 3.142.600**

**deze maatregelen zijn tot stand gekomen met inachtneming van de aanbevelingen van de Visitatiecommissie sociaal domein.*

Uiteindelijk resulteert dit in de volgende prognose voor het oplossen van de financiële opgave in het sociaal domein.

	Realisatie 2018	Realisatie 2019	Begroting 2020	Rarap Mutaties 2020	Nieuwe prognose 2020	Oude begroting 2021	kademota 2021	Nieuwe prognose 2021	Oude begroting 2022	kademota 2021	Nieuwe prognose 2022	Nieuwe prognose 2023	Nieuwe prognose 2024
Taakveld 6.3 Inkomensregelingen	207.056	-43.059	543.956	-275.000	268.956	-62.294	0	-62.294	-62.294	0	-62.294	-62.294	-62.294
Taakveld 6.4 + 6.5 Begeleide & arbeidsparticipatie	4.306.000	3.878.389	3.893.706	0	3.893.706	3.802.241	0	3.802.241	3.679.465	0	3.679.465	3.498.169	3.448.848
Taakveld 6.6 Maatwerkvoorziening WMO + collectief vervoer	1.357.096	1.607.035	1.381.914	345.000	1.726.914	1.390.567	320.000	1.710.567	1.401.190	250.000	1.651.190	1.663.323	1.663.323
Taakveld 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+ incl.index	5.018.868	5.887.721	4.841.127	370.000	5.681.838	4.844.277	370.000	5.907.598	4.844.277	370.000	5.907.598	5.907.598	5.907.598
Taakveld 6.72 Maatwerkdienstverlening 18- + CJG incl.index	8.801.558	11.576.670	10.103.672	1.215.684	11.525.319	9.779.606	1.481.976	11.913.398	8.779.606	1.481.976	10.913.398	10.913.398	10.913.398
Taakveld 6.82 Geëscaleerde zorg 18- incl.index	736.308	794.999	949.832	-74.821	870.309	934.385	-81.976	900.096	934.385	-81.976	900.096	900.096	900.096
Totaal inclusief indexering*)	20.426.886	23.701.755	21.714.207	1.580.863	23.967.042	20.688.782	2.090.000	24.171.606	19.576.629	2.020.000	22.989.453	22.820.290	22.770.969
Tekorten begroting incl. taakstelling t.o.v. nieuwe prognose					-2.275.437			-3.482.824			-3.412.824	-3.243.661	-3.194.340
Bijdrage maatregelen aan financiële opgave					0			688.805			2.094.767	3.142.022	3.142.022
Transitie kosten					-80.000			-200.000					
Resterend tekort na bijdrage aan financiële opgave incl. taakstellingen					-2.355.437			-2.994.019			-1.318.057	-101.639	-52.318

In deze prognose is inzichtelijk gemaakt in welke tijdshorizon bijdragen worden geleverd aan het oplossen van de financiële opgave. Op hoofdlijnen wordt in de periode 2020-2023 de aandacht gericht op de volgende activiteiten en de direct hieraan gerelateerde opbrengsten:

2020: de periode september-december wordt gebruikt om de organisatie (lokaal en regionaal), de processen en de noodzakelijke informatievoorziening 'op orde en in stelling' te brengen.
2021: met name door stringent te sturen op, en door de toegang wordt een effect van 10% gerealiseerd met een prijseffect van 50%.
2022: in aanvulling op de opbrengsten van 2021 worden ook de resultaten zichtbaar van de beoogde gewijzigde inkoopmethodiek en een strak en zakelijk CLM.
2023: het maximale effect wordt bereikt nadat in 2022 is overgegaan op nieuwe inkoopmethodieken.

De overall planning is opgenomen als bijlage 1 van het projectplan.

Om te kunnen monitoren of de maatregelen die worden genomen ook tot het gewenste effect leiden, wordt een 'Rapportage Duurzaam Evenwicht Sociaal Domein' ontwikkeld. Het is een rapportage die op operationeel niveau inzicht geeft in de mate waarin maatregelen bijdragen aan het oplossen van de financiële opgave. Op basis van deze rapportage kan vanuit het project worden gestuurd op de voortgang van de uitvoering van de maatregelen, kunnen eventueel nieuwe maatregelen worden gedefinieerd of maatregelen die niet het gewenste effect opleveren worden beëindigd. Op basis van de 'Rapportage Duurzaam Evenwicht Sociaal Domein' wordt uw raad per kwartaal geïnformeerd.

De Portefeuillehouder is namens het college bestuurlijk opdrachtgever van het project. Om voldoende bestuurlijke aanhaking bij en sturing op het project te borgen is een bestuurlijke stuurgroep geformeerd die bestaat uit de Portefeuillehouders Sociaal Domein en Financiën en de Algemeen directeur. De Projectmanager en een externe adviseur zijn agenda lid en fungeren als linking pin naar de projectgroep. Het Afdelingshoofd Samenleving is als Projectmanager eindverantwoordelijk voor de uitvoering en de resultaten van het project. Hij is in deze rol ook voorzitter van een Kernteam dat multidisciplinair is samengesteld uit medewerkers uit de disciplines beleid, uitvoering en financiën. Het Kernteam stuurt de uitvoering, monitoring en analyse van de resultaten van alle maatregelen aan.

Om het project te kunnen uitvoeren binnen de planning, en de beoogde (financiële) effecten te kunnen bereiken dienen de volgende randvoorwaarden te worden ingevuld:

- Er wordt vanuit de gemeente Leudal nadrukkelijk geïnvesteerd in de relatie met de regiogemeenten (Weert en Nederweert) en andere betrokken partners om te komen tot een gezamenlijke doorontwikkeling van de Toegang en de verwervingsstrategie voor maatwerkvoorzieningen Jeugd en Wmo. Hierbij dient nadrukkelijk náást de inhoudelijke doorontwikkeling (transformatie) ook aandacht te worden besteed aan de financiële aspecten (bijdrage aan oplossing van de financiële opgave);
- De uitvoering van het project 'Duurzaam Financieel Evenwicht Sociaal Domein' dient absoluut prioriteit te krijgen en te houden, zowel bestuurlijk als ambtelijk. Vanuit de ambtelijke organisatie dient adequate capaciteit (kwaliteit en kwantiteit) vrij te worden gemaakt voor uitvoering van het project.
- Voor het Kernteam dient een transitiebudget te worden vrijgemaakt van € 280.000. Het noodzakelijke transitiebudget voor 2020 bedraagt € 80.000 en € 200.000 voor 2021. Het bedrag voor 2020 is meegenomen bij de Rarap II 2020 en het bedrag voor 2021 in de Programmabegroting 2021-2024.

Risico's

De cijfers zijn gebaseerd op de vigerende programmabegroting, Rarap en de indexeringen die ten tijde van het opstellen van dit plan van aanpak bekend waren. Hierbij dient voor de volledigheid opgemerkt te worden dat er ook risico's zijn geïdentificeerd die direct dan wel indirect van invloed zijn op deze cijfers:

- Voor wat betreft HbH (hulp bij het huishouden) zien we landelijk een sterk stijgende trend als gevolg van het abonnementstarief. Deze trend is 'beperkt' in de Rarap verwerkt en ook lijken de indexatiecijfers voor 2020 en verder minder in de cijfers te zijn verwerkt dan de CAO-afspraken die zijn gemaakt. De aanzuigende werking van het abonnementstarief lijkt zich ook op het gebied van woningaanpassingen te hebben voorgedaan.
- In de uitgaven Jeugdhulp zien we een afvlakking en op sommige onderdelen zelfs een lichte daling van de kosten ten opzichte van 2019 (basis van de Rarap). Dit zou kunnen wijzen op een positief effect voor 2020, maar omdat wij deze afvlakking nog niet adequaat kunnen duiden zijn wij hiermee voorzichtig. Het is belangrijk om de afvlakking van een onderbouwde c.q. aannemelijke duiding te voorzien. Is hier bijvoorbeeld sprake van een incidenteel of structureel effect en wat is de invloed van de coronacrisis op deze afvlakking (positief dan wel negatief)? Indien we de afvlakking kunnen duiden, kunnen de eventuele effecten hiervan ook financieel zichtbaar worden gemaakt.
- In de cijfers in tabel 1. zijn voor 2020 en verder nog niet de geactualiseerde middelen (positief of negatief) van het 'Budget gebundelde uitkeringen' (BUIG gelden) opgenomen vanwege het volatiele en moeilijk voorspelbare karakter van deze gelden. Voor 2020 leveren de BUIG gelden een positieve bijdrage aan de financiële opgave van het sociaal domein.
- De coronacrisis zal voor 2020 en zeker ook nog 2021 een aanzienlijk effect hebben op de cijfers van Participatie, Wmo en Jeugdhulp. Het is echter bijzonder moeilijk in te schatten wat het financiële effect zal zijn.

Financiële paragraaf
Alle maatregelen gezamenlijk en in samenhang dienen te zorgen voor een besparing van € 688.805 in 2021 oplopend naar € 2.094.767 in 2022 en structureel € 3.142.022. De besparingsbedragen zijn gebaseerd op de bedragen zoals opgenomen in de begroting 2021-2024. Eventuele toekomstige indexeringen of andere ontwikkelingen dienen ook te worden opgevangen binnen de beschikbare budgetten.

Communicatieparagraaf
Vanaf 2021 wordt uw raad ieder kwartaal geïnformeerd over de voortgang van de uitvoering van het plan van aanpak en de bereikte (financiële) resultaten.

Bijlage(n)
1. Plan van aanpak met besparingsmaatregelen "Duurzaam evenwicht in het sociaal domein"
2. Rapportage Visitatiecommissie sociaal domein

Heythuysen, 13 oktober 2020

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEUDAL,

De secretaris, De burgemeester,

mr. drs. J.J.Th.L. Geraedts D.H. Schmalschläger